

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT TIBBIYET UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

Toshkent davlat tibbiyot

Universiteti rektori

Sh.A. Baymuradov

2025 y

YUZ-JAG' KASALLIKLARI VA JAROHATLARI

FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	900000	- Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot
Ta'lim sohasi:	910000	- Sog'liqni saqlash
Ta'lim yo'nalishi:	60910100	- Stomatologiya (yo'nalishlar bo'yicha)

Toshkent - 2025

Fan/modul kodi YJKJ1787		O'quv yili 2025-2026	Semestr 7-8	Kreditlar 5
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim turi O'zbek/rus		Xaftadagi dars soatlari 2
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Yuz jag' kasalliklari va jarohatlari	105	105	210

2 I.Fanning mazmuni

Fanni o'qitishdan maqsad – zamonaviy texnologiyalarni o'qish jarayoniga jalb qilib, talabani yuz-jag' kasalliklari va jarohatlarini davolash asoslari, ya'ni, asboblar, tikuv materialari, yuz-jag' sohasi tuzilishi, ularni kasalliklar va jarohatlar vaktidagi funksiyalarni buzilishi haqidagi nazariy ma'lumotlarni bilish va ular asosida amaliy ko'nikmalarni hosil qilish, shu toifa bemorlarga davo rejasini to'g'ri tanlash, qo'llash uchun ko'rsatmalarni o'rgata borish va shakllantirishdan iborat.

Fanning vazifasi – talabalarining nazariy ma'lumotidan boshlang'ich amaliy ko'nikmalarni bajarish darajasiga qadamma-qadam o'rgatish;

– zamonaviy pedagogik texnologiyalarni dars jarayoniga tadbiq etib, talabani klinik fikrlash va bilimni saqlash darajasini oshirish;

– yuz-jag' kasalliklari va jarohatlari moduli tarixi va uning bo'limlari haqida tushuncha berish;

– yuz-jag' kasalliklari va jarohatlarida stomatologik asbob-uskunalar, ular bilan ishlash amaliy ko'nikmalarga ega bo'lish;

– tikuv materialari, ularning turlari, yuz-jag' sohasi jarohatlarida ishlatiladigan moslamalar va ularni ko'rsatmaga binoan qo'llash borasida to'liq tushuncha berish;

– alveolyar o'siq, pastki va yuqori jag' sinishlarida vaqtinchalik va doimiy immobilizatsiya muolajalarini to'g'ri bajarishni bilish;

– yuz-jag' kasalliklari va jarohatlarida zamonaviy usullari to'g'risidagi ilmiy adabiyotlardan foydalanishni o'rgatish;

– talabaning klinik fikrlash qobiliyatini o'stirishga qaratilgan standartga mos amaliy ko'nikmalarni assistent-talaba, talaba-fantom, talaba-volontyor(bemor) uslubida avtomatizm darajasiga yetkazish.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I.Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

7 semestr

- 1.**Yuz-jag' soxasining odontogen yalig'lanish kasalliklari. Abscess va flegmonalar.
- 2.** Odontogen osteomyelit.
- 3.** Yuz-jag' soxasining noodontogen yalig'lanish kasalliklari. Chipkon va xuppozlar.
- 4.** Yuz-jag' soxasining yalig'lanish kasalliklarini davolash prinsiplari.
- 5.** Yuz-jag' sohasi yallig'lanish kasalliklari asoratlari.

8 semestr

- 1.** Yuz yumshoq to'qimalarini jaroxatlari. Pastki jag'ning sinishi.
- 2.** Yuzning o'rta sohasi suyaklarining sinishlari (yuqori jag', yonoq suyagi, yonoq yoyi, burun

suyaklari). Yuqori jag' suyaklari sinishlari.

3. Yuz sohasi kuyishlari va yuz-jag' sohasi kombinirlangan jarohatlari. Yuz- jag' sohasi birgalikdagi jarohatlari.

III. Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar uchun tavsiya etiladigan mavzular

7 semestr

1. O'tkir va surunkali odontogen osteomiyelit. O'tkir osteomiyelitga xos klinik belgilar. Surunkali osteomiyelit klinik-rentgenologik shakllari.
2. Pastki jag'ning tanasi va shoxida o'tkir osteomiyelitida atrofdagi yumshoq to'qimalarni abscess va flegmonalari va ularning davolash tamoyillari.
3. Og'iz tubi flegmonasi. Lyudvig anginasi.
4. Yuqori jag' o'tkir osteomiyeliti va atrofidagi rivojlangan abscess va flegmonlari.
5. Yuz -jag' sohasining noodontogen yallig'lanish kasalliklari. Chipqon va xo'ppoz. Limfadenit.
6. Yuz-jag' sohasining infeksiyon yallig'lanish kasalliklari. Aktinomikoz. Sifilis. Tuberkulyoz
7. Odontogen gaymorit. Yuqori jag' bo'shlig'i perforatsiyasi.
8. Yuz -jag' sohasini yallig'lanish kasalliklarini asoratlari: bo'yin va ko'ks oraligi yallig'lanishi, yuz venasi tromboflebiti, kavernoza sinus trombozi, sepsis.
9. So'lak bezlarini kasalliklari..

8 semestr

1. Yuz yumshoq to'qimalari jarohatlarini klinikasi va yuz yumshoq to'qimalari jarohatlariga birlamchi jarrohlik ishlov algoritmi.
2. Burun suyaklari, yenoq suyagi va yoyi sinishlari klinikasi va davolash usullari
3. Yuqori jag'ni sinishlari. Klinikasi va tashxislash usullari
4. Pastki jag'ni sinishlari. Klinikasi va tashxislash usullari
5. Pastki va yukori jaglar sinishida davolash. Operativ va ortopedik yullar. Osteosintez. Osteogenez tugrisida tushuncha
6. Yuz jag' sohasining kuyishlari va yuz jag' sohasining sovuq olishi
7. Yuz jag' sohasi kombinirlangan va birgalikdagi jarohatlari. Erta va kechki asoratlari

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

7-semestr

1. Yalig'lanish jarayenida organizmda kechayetgan uzgarishlar. Qon va siydik taxlillarida uzgarishlar patofiziologiyasi.
2. Yalig'lanish jarayeni organizmda tarqalish mexanizmi.
3. Yalig'lanish jarayeni mikrobiologiyasi va patogenezini. Asosiy patogenlar.
4. Yuz qok tizimi.
5. Spetsifik yalig'lanish kasalliklarda, organizmdagi o'zgarishlar.
6. Yuqori jag' bo'shlig'i perforatsiyasi. Davolash usullarini algoritmlari. Perforatsiyani bartaraf etish yullari
7. So'lak bezlarini o'tkir va surunkali nomaxsus yallig'lanish kasalliklari. So'lak tosh kasalligi
8. So'lak bezlarining reaktiv-distروفik yallig'lanish kasalliklari

Kasallik tarixini tuldirish

8 semestr

1. Yuz yumshoq to'qimalari o'q otish qurolidan bo'lgan jarohatlarga zamonaviy qarashlar.

- Yumshok tukimalar jaroxati bitish boskichlari. Chandiklar turlari
2. Yuz suyaklari klinik anatomiyasi va fiziologiyasi
 3. Jag‘ suyaklarini sinishi o‘q otish qurolidan bo‘lgan hozirgi vaqtidagi urush harakatlaridagi jarohatlarini xususiyatlari
 4. Suyaklar tukimasi regeneratsiyasi. Boskichlar
 5. Radiaktiv modallardan kuyish.
 6. Ekstremal holatlarda shoshilinch malakali tibbiy yordamni tashkillashtirish
 7. Parvarishlar va ovqatlantirish. Jag‘ stoli.

Kasalik tarixini tuldirish

Talaba mustaqil ishni tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi:

- auditoriya mashg‘ulotlaridan tashqari trenajyor, mulyaj va simulyatsion zallarda/markazlarda tasdiqlangan amaliy ko‘nikmalarni pedagog nazoratida son va sifat jixatdan bajarish va amaliy ko‘nikmalarni o‘zlashtirish daftarlarida aks ettirish;
- tibbiyot OTM klinikalari va klinik o‘quv bazalarida auditoriyadan tashqari tashkillashtirilgan klinik navbatchilikda tasdiqlangan amaliy ko‘nikmalarni navbatchi shifokor-pedagog nazoratida son va sifat jixatdan bajarish va navbatchilik daftarlarida aks ettirish;
- bemorlarni parvarish qilishda davolovchi yoki navbatchi xamshira bilan ishtirok etish;
- aholi orasida sanitar oqartuv ishlarini suhbat va ma‘ruzalarni o‘tkazish;
- ayrim nazariy mavzularni o‘quv adabiyotlari yordamida mustaqil o‘zlashtirish;
- berilgan mavzu bo‘yicha axborot (referat) tayirlash;
- modulning bo‘limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo‘yicha ishlash va ma‘ruzalar qilish;
- vaziyatli va klinik muammolarga yo‘naltirilgan vaziyatli masalalar yechish; modellar yasash, krossvordlar tuzish, organayzerlar tuzish va h.k.

3 V. Ta‘lim natijalari/Kasbiy kompetensiyalari

Talaba bilishi kerak:

7 semestr yakunida

Talaba:

- yuz-jag‘ sohasi yalig‘lanish kasalliklarida qo‘llaniladigan asbob va materiallar;
- yuz-jag‘ sohasi yalig‘lanish kasalliklari kelib chiqish sabablari;
- yuz-jag‘ sohasi yalig‘lanish kasalliklari diagnostikasi, klinikasi va davolash;
- yuz-jag‘ sohasi yalig‘lanish kasalliklari haqida tushunchani;
- yuz-jag‘ sohasi yalig‘lanish kasalliklari tasnifini;
- yuz-jag‘ sohasi kasalliklarida jarrohlik amaliyoti o‘tkazishda soha xususiyatlari va xavfsizlik qoidalari;
- yuz-jag‘ sohasi kasalliklarida jarrohlik amaliyoti o‘tkazishda soha xususiyatlari va xavfsizlik qoidalari **haqida tasavvurga ega bo‘lishi**;
- o‘quv, ilmiy va ma‘lumot adabiyotlari bilan mustaqil ishlash, amaliy ko‘nikmalarni mustaqil bajarish, test va vaziyatli masalalarni yechishni;
- bor mashina, so‘lak tortqich, koagulyator, stomatologik kreslo va operatsiya stoli tuzilishini va ular bilan ishlashni;
- yuz-jag‘ jarrohligida ishlatiladigan (skalpel, gladilka, raspator, farabef ilmog‘i, turli qisqichlar, igna tutqichlar) asboblarni tuzilishini, qo‘llash uchun ko‘rsatmalarini;
- yuz-jag‘ jarrohligida ishlatiladigan antiseptik eritmalar tarkibini, xususiyatlarini,

qo'llashga ko'rsatmalarni;

– yuz-jag' sohasi yalig'lanish kasalliklarida ko'rsatiladigan yordam bosqichlari va tamoyillarini;

– yuz-jag' sohasini yalig'lanish kasalliklarda tekshirish uchun ishlatadigan asboblarni farqlashni;

– jarrohlik muolajasidan avval qo'lga ishlov berish usularini bilishni va farqlashni;

– og'iz bo'shlig'ini tekshirish uchun ishlatadigan asboblardan to'g'ri foydalanishni;

– yallig'lanish kasalliklarida ishlatadigan asboblardan to'g'ri foydalanishni ***bilishi va ulardan foydalana olishi***;

– fantomlarda operativ davo usullarini o'tkazish;

– fantomlarda absessni kesib ochish;

– fantomlarda yaraga rezina chiqarg'ich qo'yish ***malakalariga (shu jumladan klinik amaliy ko'nikmalariga) ega bo'lishi kerak.***

8 semestr yakunida

Talaba:

– yuz-jag' sohasi yalig'lanish kasalliklarida qo'llaniladigan asbob va materiallar;

– yuz-jag' sohasi yalig'lanish kasalliklari kelib chiqish sabablari;

– yuz-jag' sohasi yalig'lanish kasalliklari diagnostikasi, klinikasi va davolash;

– yuz-jag' sohasi yallig'lanish kasalliklari haqida tushunchani;

– yuz-jag' sohasi yallig'lanish kasalliklari tasnifini;

– yuz-jag' sohasi kasalliklarida jarrohlik amaliyoti o'tkazishda soha xususiyatlari va xavfsizlik qoidalari;

– yuz-jag' sohasi kasalliklarida jarrohlik amaliyoti o'tkazishda soha xususiyatlari va xavfsizlik qoidalari ***haqida tasavvurga ega bo'lishi***;

– o'quv, ilmiy va ma'lumot adabiyotlari bilan mustaqil ishlash, amaliy ko'nikmalarni mustaqil bajarish, test va vaziyatli masalalarni yechishni;

– bor mashina, so'lak tortqich, koagulyator, stomatologik kreslo va operatsiya stoli tuzilishini va ular bilan ishlashni;

– yuz-jag' jarrohligida ishlatiladigan (skalpel, gladilka, raspator, farabef ilmog'i, turli qisqichlar, igna tutqichlar) asboblarni tuzilishini, qo'llash uchun ko'rsatmalarni;

– yuz-jag' jarrohligida ishlatiladigan antiseptik eritmalar tarkibini, xususiyatlarini, qo'llashga ko'rsatmalarni;

– yuz-jag' sohasi yalig'lanish kasalliklarida ko'rsatiladigan yordam bosqichlari va tamoyillarini;

– yuz-jag' sohasini yalig'lanish kasalliklarda tekshirish uchun ishlatadigan asboblarni farqlashni;

– jarrohlik muolajasidan avval qo'lga ishlov berish usularini bilishni va farqlashni;

– og'iz bo'shlig'ini tekshirish uchun ishlatadigan asboblardan to'g'ri foydalanishni;

– yallig'lanish kasalliklarida ishlatadigan asboblardan to'g'ri foydalanishni ***bilishi va ulardan foydalana olishi***;

– fantomlarda operativ davo usullarini o'tkazish;

– fantomlarda absessni kesib ochish;

– fantomlarda yaraga rezina chiqarg'ich qo'yish ***malakalariga (shu jumladan klinik amaliy ko'nikmalariga) ega bo'lishi kerak.***

Modul davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar ro'yxati:

7-semestr

1. Bor mashina, so'lak tortqich, koagulyator bilan ishlash:

-nakonechnikni bor mashinaga ulash; bor mashinani yekish; nakonechnika kerakli bor tanlash

- Sulak tortikchini yekish; bir martalik otsos ulash
- Bemorga koogulyatorni oyek va kullariga ulash: koogulyator yekish

1. Skalpel turlarini bilib, u bilan ishlash

- skalpel lezviyasini tanlash;
- Lezviyani skalpel dastasiga kiygizish

2. Stomatologik qurilmani ish holatiga keltirish

- Kompessorni yekish

3. Yuz-jag‘ sohasini tekshirish uchun ishlatadigan asboblarni farqlash

- Kulni yuvish;
- Kulkop takish;
- Asbob tanlash

4. Odontogen yallig‘lanish kasalliklarida sababchi tishni aniqlash, periostit va osteomiyelit kasalliklarida o‘tuv burmasi va alveolyar o‘siqni paypaslash

- Kulni yuvish;
- Kulkop takish;
- Bemor (fantom) kresloga utkaziladi, boshi bir oz orkaga tashlanadi;
- Ung va chap kulning kursatkich barmoklari ogiz bushligiga kiritiladi
- Bir kul kursatkich barmogi vestibulyar tomondan ikkinchi kul kursatkich barmogi tanglay tomondan urnatiladi va shillik kavat ustidan alveolyar usig paypaslanadi;
- Zon yerdamida tishlar perkussiya kilinadi
- kul yuviladi

5. Abscess, flegmona va limfadenitlarda jag‘ atrofi va jag‘ osti sohalarini paypaslash;

- Kulni yuvish;
- Kulkop takish;
- Bemor (fantom) kresloga utkaziladi, boshi bir oz orkaga tashlanadi;
- Ung va chap kullar yerdamida ikki tomonlama jag orti va jag osti soxalari paypaslanadi.

Tepadan pastga karab

- Kul yuviladi

7.Fantomlarda operativ davo usullarini o‘tkazish: abscessni kesib ochish; yaraga rezina chiqarg‘ich qo‘yish; yo‘llantiruvchi choklarni har xil usulda qo‘yish;

- Kulni yuvish;
- Kulkop takish;
- Bemor (fantom) kresloga utkaziladi, boshi bir oz orkaga tashlanadi;
- . operatsiya maydoni antiseptiklar bilan ishlov beriladi;
- . infiltrat xajmi belgilandi
- . maxaliy infiltratsion ogriksizlantirish utkaziladi;
- . abscess kesiladi;
- . Yiringli bushlik antiseptik eritmalar bilan yuviladi
- . Bir martalik kulkopdan rezina chikargich kesiladi
- . yiringli bushlika rezina chikargich koldiriladi
- Jaroxatga boglam kuyiladi.

8. Borlarni farqlay olish va dastakka mahkamlash;

- Bor tanlash
- Dastaka maxkamlash
- Antiseptik bilan artish
- kul yuvish

8 semestr

9. Shina va skobalar yasash;

- Kulni yuvish;
- Kulkop takish;
- Tishlar katorini urganish
- Tishlar katorini inobatga olgan xolda alyumin simdan, krampon yerdamida shana yasash
- Ligatura yerdamida kotirish
- kul yuvish

10. Suyak choklarini qo'yish; Fantomlarda choklarni har xil usulda qo'yish

- Kulni yuvish;
- Kulkop takish;
- Bor yerdamida perforatsion teshiklar xosil kilish
- Perforatsion teshiklarga sim utkazish
- Sinik bulaklarini repozitsiya kilish
- kul yuvish

11. Jarohatga birlamchi jarrohlik ishlovi berish

- Kulni yuvish;
- Kulkop takish;
- Jaroxatga antiseptik ishlov berish
- Kavatma kavat choklar kuyish
- Gemostaz. Antiseptik boglam
- kul yuvish

12. Teridagi choklarni olish;

- Kulni yuvish
- Kulkop takish
- Jaroxatga antiseptik ishlov berish
- Pinset va kaychi yerdamida choklarni olish
- Antiseptik boglam
- Kul yuvish

13. Tish sinishlarini davolash;

- Kulni yuvish
- Kulkop takish
- Antiseptik ishlov berish
- Tishni ligatura yerdamida maxkamlash
- kul yuvish
-

14. Tigershtedt shinasini bukish va taqish;

- Modelda tishlar katorini urganish
- Tishlar katorini inobatga olgan xolda alyumin simdan, krampon yerdamida shana yasash

- Ligatura yerdamida shinani modelga kotirish
- kul yuvish

15. Burun suyaklari repozitsiyasi;

- Kulni yuvish
- Kulkop takish
- Operatsion maydonga antiseptik ishlov berish
- Ogriksizlantirish
- Volkov elevatori (Koxxer kiskichi) yerdamida repozitsiya qilish
- Tamponada qilish
- Rezina naychalar koldirish
- Gemostaz. "Мышка" boglam kuyish
- Kul yuvish

16. Yenoq suyaklari repozitsiyasi;

- Kulni yuvish
- Kulkop takish
- Operatsion maydonga antiseptik ishlov berish
- Ogriksizlantirish
- Brilliant kukini yerdamida yenoq suyagini chegarasini belgilash
- Kesuv utkazish
- Limberg ilmogi yerdamida repozitsiya qilish
- Chok kuyish
- Gemostaz. "Мышка" boglam kuyish
- Kul yuvish

17. yuqori jag' sinishlarida suyak bo'rtmalarini aniqlash;

- Kulni yuvish;
- Kulkop takish;
- Bemor (fantom) kresloga utkaziladi, boshi bir oz orkaga tashlanadi;
- Ung va chap kulning kursatkich barmoklari ogiz bushligiga kiritiladi
- Bir kul kursatkich barmogi vestibulyar tomondan ikkinchi kul kursatkich barmogi tanglay tomondan urnatiladi va shillik kavat ustidan alveolyar usig paypaslanadi;
- Zon yerdamida tishlar perkussiya kilinadi
- kul yuviladi

18. jag'lar sinishlarida Gippokrat bog'lamini qo'yish;

- Kulni yuvish;
- Kulkop takish;
- Bemor (fantom) kresloga utkaziladi, boshi bir oz orkaga tashlanadi;
- Bint yerdamida daxon soxasidan boshlab, aylanma boglam kuyiladi
- Kul yuviladi

19. Oddiy bintli bog'lam qo'yish;

- Kulni yuvish;
- Kulkop takish;
- Bemor (fantom) kresloga utkaziladi, boshi bir oz orkaga tashlanadi;
- Bint yerdamida daxon soxasidan boshlab, aylanma boglam kuyiladi

- Kul yuviladi

20. pastki jag‘ sinishlarida bosim belgisini aniqlash;

- Kulni yuvish;
- Kulkop takish;
- Bemor (fantom) kresloga utkaziladi, boshi bir oz orkaga tashlanadi;
- Ung va chap kulning bosh barmoklari bilan, pastki jag daxan, tana soxasiga bosim beriladi
- Ogrikli nuktalar aniklanadi
- kul yuviladi

21. Tashqi uyqu arteriyasini barmoq bilan bosish;

- Kulni yuvish;
- Kulkop takish;
- Bemor (fantom) kresloga utkaziladi, boshi bir oz orkaga tashlanadi;
- Buyin oldi tomonidan 4 ta barmok yerdamida, umurtka tomonga bosim utkaziladi

22. Pastki jag‘ni oldinga chiqishini to‘g‘rilash;

- Kulni yuvish;
- Ung va chap kul bosh barmoklarni bintlash
- Kulkop takish;
- Bemor (fantom) kresloga utkaziladi, boshi kreslo orkasiga kuyiladi;
- Bosh barmoklar ogiz ichi molarlar soxasiga kuyiladi, 4 ta barmok jag osti soxasiga kuyiladi
- Pastka, orkaga va tepaga yulanishida xarakat kilinadi
- Gippokrat boglami kuyiladi
- Kul yuviladi

23. Ayvi bo‘yicha vaqtincha immobilizatsiyalash;

- Kulni yuvish;
- Kulkop takish;
- Bemor (fantom) kresloga utkaziladi, boshi bir oz orkaga tashlanadi;
- Ogiz ichi antiptik ishlov beriladi
- yukori va pastki chaynov tishlari uzaro 8 shaklida boylanadi
- kul yuviladi

24. Kon ketganda birinchi tibbiy yordam berish

- Kulni yuvish;
- Kulkop takish;
- kon ketish turini aniklash
- kon tomirni boglash
- gemostaz. Boglam
- kul yuvish

4. VI. Ta‘lim texnologiyalari va metodlari:

- Ma‘ruzalar;
- Interfaol keys-stadi;
- Guruhlarda ishlash;
- Taqdimotlar tayyorlash;
- Individual loyixalar;
- Jamoa bo‘lib ishlash va hioya qilish loyixalari;

Rolli o‘yinlar, munozaralar.

5. VII.Kreditlarni olish uchun talabalar:

Joriy nazorat shaklda berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha og'zaki savollarga javob berish va amaliy ko'nikmani bajarishlari lozim. Test sinovidan utish

VIII. Nazorat turlarini utkazish buyicha kursatmalar.

JORIY NAZORAT (JN)

Joriy nazoratda talabaning modul mavzulari bo'yicha bilim, amaliy ko'nikma va kompetensiyalarni egallash darajasini aniqlash va baholab borish ko'zda tutiladi. Yuz-jag' kasalliklari va jarohatlari moduli bo'yicha JN og'zaki, o'rgatuvchi-nazorat testlari, tarqatma materiallari bilan ishlash, vaziyatli masalalar, mulyaj va fantomlarda ishlash ma'lumotlarini o'rganish, bemorlar bilan ishlash, uyga berilgan vazifalarni tekshirish va shu kabi boshqa shakllarda o'tkazilishi mumkin.

Baholashda talabaning bilim darajasi, amaliy mashg'ulot materiallarini o'zlashtirishi, nazariy material muhokamasida va ta'limning interaktiv usullarida ishtirokining faollik darajasi, shuningdek, amaliy bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirish darajasi, kompetensiyalarni egallash (ya'ni nazariy, analitik va amaliy yondoshuvlar) hisobga olinadi.

Har bir mashg'ulotda barcha talabalar baholanishi shart. Maksimal ball 100, o'tish bali 60 ball.

Joriy nazorat uchun 2 kredit ajratiladi:

Talaba xar bir bo'limdan belgilangan kreditlarni to'plagandan keyingina yakuniy nazoratga kiritiladi.

Joriy nazoratda saralash balidan kam ball to'pladigan va uzrli sabablarga ko'ra nazoratlarda qatnasha olmagan talabaga qayta topshirish uchun navbatdagi shu nazorat turigacha, so'nggi joriy nazorat uchun yakuniy nazoratgacha bo'lgan muddat beriladi.

Kasalligi tufayli darslarga qatnashmagan hamda belgilangan muddatlarda joriy nazoratni topshira olmagan talabalarga fakultet dekani farmoyishi asosida o'qishni boshlaganidan so'ng ikki hafta muddatda topshirishga ruxsat beriladi.

Semestr yakunida modul bo'yicha joriy nazoratda saralash balidan kam ball to'plagan talaba akademik qarzdor hisoblanadi.

Akademik qarzdor talabalarga semestr tugagandan keyin qayta o'zlashtirish uchun bir oy muddat beriladi. Shu muddat davomida modulni o'zlashtira olmagan talaba fakultet dekani tavsiyasiga binoan belgilangan tartibda rektor buyrug'i bilan talabalar safidan chetlashtiriladi.

5.2.Fan/modul bo'yicha talabalarda amaliy ko'nikmalarni egallashni nazorat qilish va bilimni baholash mezonlari

Baholash shkalasi	Bayoni
<i>Egalladi</i>	100% - ko'nikmani bajarilish harakat algoritmi ketma-ketligini biladi, harakat algoritmi bo'yicha to'liq bajara oladi, mohiyatini to'liq tushuntirib bera oladi.
<i>Egallamadi</i>	50% - ko'nikmani bajarilish harakat algoritmi ketma-ketligini bilmaydi, harakat algoritmi bo'yicha to'liq bajara olamaydi, mohiyatini to'liq tushuntirib bera olmaydi

Fan/modul bo'yicha talaba reytingi quyidagicha aniqlanadi:

Ball	YeCTS baho	YeCTS ning ta’rifi		Bah o	Ta’-rifi
90-100	A	“a’lo” – a’lo natija, minimal hatoliklar bilan	<p>modul dasturining barcha bo‘limlari bo‘yicha tizimli, to‘la va chuqur bilimga ega bo‘lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o‘z o‘rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to‘g‘ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p> <p>muammoli savollarni aniqlashi, o‘z qarashlarini ilmiy-amaliy tilda asoslab bera olishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini bilishi va uni qisqa vaqt ichida ilmiy va amaliy masalalarni yechishda samarali qo‘llay olishi;</p> <p>nostandart vaziyatlarda muammolarni mustaqil va ijodiy hal qila olish qobiliyatini ko‘rsata olishi;</p> <p>amaliy ko‘nikmalarni mustaqil ravishda to‘liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to‘liq egallashi;</p> <p>amaliy masalalarni qisqa, asoslangan va ratsional ravishda hal etishi;</p> <p>modul dasturida tavsiya etilgan asosiy va qo‘shimcha adabiyotlarni to‘liq va chuqur o‘zlashtirishi;</p> <p>modul bo‘yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo‘nalishlar mohiyatini anglash, ularga tanqidiy baho berish va boshqa modullar ilmiy yutuqlarini qo‘llay olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg‘ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo‘lishi, vazifalarni bajarishda yuqori madaniyat darajasiga ega bo‘lishi lozim;</p>	5	a’lo
70-89,9	B	"juda yaxshi" – o‘rtadan yuqori natija, ayrim xatoliklar bilan	<p>modul dasturining barcha bo‘limlari bo‘yicha tizimli, to‘la va chuqur bilimga ega bo‘lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o‘z o‘rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to‘g‘ri, stilistik savodli ravishda</p>	4	yaxshi

			<p>ifodalashi;</p> <p>o‘z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo‘yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi;</p> <p>standart vaziyatlarda muammolarni o‘quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi;</p> <p>amaliy ko‘nikmalarni mustaqil ravishda to‘liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to‘liq egallashi;</p> <p>amaliy mashg‘ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to‘g‘ri (lekin doim ham ratsional emas) qo‘llay olishi, bajarilgan ish natijalarini yetarli darajada rasmiylashtira olmaganligi;</p> <p>modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o‘zlashtirishi;</p> <p>o‘rganilayotgan modul bo‘yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo‘nalishlar mohiyatini anglay olishi va ularga tanqidiy baho berishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg‘ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo‘lishi, vazifalarni bajarishda juda yaxshi madaniyat darajasiga ega bo‘lishi lozim;</p>		
60-69,9	C	"qoniqarli" – o‘rtacha natija, sezilarli xatoliklar bilan	<p>modul dasturining barcha bo‘limlari bo‘yicha tizimli, to‘la va chuqur bilimga ega bo‘lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi, ammo bir oz kamchiliklar bilan;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o‘z o‘rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to‘g‘ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p> <p>o‘z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini</p>		

			<p>bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi;</p> <p>standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni egallashi, ammo bir oz kamchiliklar bilan;</p> <p>amaliy mashg'ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini yetarli darajada rasmiylashtira olmaganligi;</p> <p>modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi;</p> <p>o'rganilayotgan modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglay olishi va ularga tanqidiy baho berishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yaxshi darajaga ega bo'lishi lozim;</p>		
55-59	E	<p>“qoniqarsiz” – minimal darajadagi bilimlarni olish uchun qo'shimcha mustaqil o'zlashtirishi zarur</p>	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida yetarli bilim hajmiga ega bo'lishi;</p> <p>terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to'g'ri bayon qilishi, lekin bunda ayrim xatolarga yo'l qo'yishi;</p> <p>javob berishga yoki ayrim maxsus ko'nikmalarni namoyish qilishda qiynalganda, modul bo'yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil ammo hatoliklar bilan to'liq bajara olishi;</p> <p>kompetensiyalarni mustaqil, ammo hatoliklar bilan egallashi;</p> <p>modulining umumiy tushunchalari bo'yicha qisman bilimga ega bo'lishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo'llay olishi;</p>	2	qoniqarsiz

			<p>pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi;</p> <p>o'qilayotgan modul bo'yicha asosiy nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglashi, ularga baho bera olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda yetarli madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
31-54,9	FX	“qoniqarsiz	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa;</p> <p>ilmiy terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy mantiqiy xatolarga yo'l qo'ysa;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa;</p> <p>amaliy ko'nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.</p>	2	Qoniqarsiz
0-30,9	F	“mutloq qoniqarsiz” – to'liq qayta o'zlash-tirishi lozim	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa;</p> <p>terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy va qo'pol mantiqiy xatolarga yo'l qo'ysa yoki umuman javob bermasa;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa yoki umuman bajarmasa;</p> <p>amaliy ko'nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.</p>	2	Qoniqarsiz

YaKUNIY NAZORAT (YaN)

Modul bo'yicha yakuniy baho quyidagi nisbatda hisoblanadi:

Auditoriya mashg'ulotlaridan o'rtacha joriy ball	Auditoriyadan tashqari (Moodle platformasida) mashg'ulotlardan o'rtacha joriya ball	OSE sinovlaridan to'plagan ball
33,3%	33,3%	33,3%

Modul bo'yicha ijobiy (60 ball va undan yuqori) yakuniy baho olgan talabaga modul uchun shu semestrda ajratilgan kredit beriladi.

OSE (og'zaki) imtihonlarda ijobiy (60 ball va undan yuqori) ball to'play olmagan talabalarga kredit berilmaydi va shu moduldan akademik qarzdorlik yuzaga keladi.

OSE (og'zaki) imtihonlarda 55-59 ball to'plagan talabalarga bir marta qayta topshirishga imkon beriladi.

OSE (og'zaki) imtihonlarda 31-54,9 ball to'plagan talabalarga qayta topshirishga imkon berilmaydi.

Talaba nazorat natijalaridan norozi bo'lsa, modul bo'yicha nazorat turi natijalari e'lon qilingan vaqtdan boshlab bir kun mobaynida fakultet dekaniga ariza bilan murojaat etishi mumkin. Bunday holda fakultet dekanining taqdimnomasiga ko'ra rektor buyrug'i bilan 3 (uch) a'zodan kam bo'lmagan tarkibda apellyatsiya komissiyasi tashkil etiladi.

Apellyatsiya komissiyasi talabalarining arizalarini ko'rib chiqib, shu kunning o'zida xulosasini bildiradi.

Baholashning o'rnatilgan talablar asosida belgilangan muddatlarda o'tkazilishi hamda rasmiylashtirilishi fakultet dekani, kafedra mudiri, o'quv bo'limi hamda ichki nazorat va monitoring bo'limi tomonidan nazorat qilinadi.

Akademik qarzdorlikni bartaraf etish, imtihonlarni qayta topshirish jarayonlari Toshkent davlat stomatologiya institutida kredit modul o'qitish tizimini joriy etish to'g'risidagi amaldagi nizam asosida tartibga solinadi.

Yakuniy nazoratda talabaning bilim, ko'nikma va malakalarini fan modulning umumiy mazmuni doirasida baxolanadi. YaN modul bo'yicha o'quv mashg'ulotlari tugaganidan so'ng ikki bosqichda o'tkaziladi. Audutoriya va audutoriyadan tashqari mashg'ulotlar bo'yicha JN dan ijobiy ball to'plagan talabaga YNga ishtirok etish xuquqi beriladi.

Yakuniy nazorat OSE (og'zaki) imtihon shaklida o'tkaziladi. OSE (og'zaki) imtihonda talaba bilet asosida og'zaki javob beradi. Biletidagi 4 ta savolni 4 ta o'qituvchiga alohida topshiradi.

<p>6.</p>	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Abdullayev Sh.Yu., Arjansev A.P. Chelyustno-litsevaya travmatologiya. Uchebnoye posobiye. Tashkent. 2019 god 2. Abdullayev Sh.Yu., Gaffarov U.B., Ibragimov D.D., Yusupova D.Z. Yuz-jag jaroxatlari, odontogen va neodontogen yaliglanish kasalliklari. Darslik. Toshkent 2023 2. Robustova T.G. Xirurgicheskaya stomatologiya, Uchebnik. Moskva. 2010 g. 3. Azimov M.I. Propedevtika xirurgicheskoy stomatologii, Uchebnik. Tashkent. 2009 god <p>Qo‘shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Abdullayev Sh.Yu. Yusupova D.Z. Yuz-jag soxasi odontogen yiringli yalliglanish jarayenlari ogir asoratlari (yuz-venalari tromboflebiti, kavernozi sinus trombozi, odontogen mediastenit). Ukuv kullanma. Toshkent. 2023 y. 2. Devid A. Mitchell. Vvedeniye v chelyustno-litsevuyu xirurgiyu, vtoroye izdaniye. 2015 god. 3. Shipskiy A.V., Afanasev V.V. Diagnostika xronicheskix zabolevaniy slyunnykh jelyoz s pomoyu differensialno-diagnosticheskogo algoritma. Praktichnoye upravleniye. Moskva. 2001 g. 4. Yusupova D.Z. Operatsiyadan keyingi chandiklarning oldini olish va davolash. Monografiya. Toshkent 2023 5. Lloyd Baum. Uchebnik operativnoy stomatologii, 1995g. 6. www.tma.uz 7. www.ziyonet.uz 8. www.medlink.ru 9. www.medbook.ru. 10. www.labirint.ru 						
<p>7.</p>	<p>Toshkent davlat tibbiyot universitetida ishlab chiqilgan.</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 60%;">O‘quv-uslubiy departament boshligi</td> <td>Azizova F.X</td> </tr> <tr> <td>Fakultet decani</td> <td>Gulyamov S.S</td> </tr> <tr> <td>Kafedra mudiri</td> <td>Shomurodov K.E.</td> </tr> </table>	O‘quv-uslubiy departament boshligi	Azizova F.X	Fakultet decani	Gulyamov S.S	Kafedra mudiri	Shomurodov K.E.
O‘quv-uslubiy departament boshligi	Azizova F.X						
Fakultet decani	Gulyamov S.S						
Kafedra mudiri	Shomurodov K.E.						
<p>8.</p>	<p>Fan/modul uchun ma’sullar:</p> <p>Shomurodov Q.E. –TDTU “Yuz-jag jaroxligi kafedrası” mudiri, tibbiyot fanlari doktori, professor</p> <p>Tufliyev A.A. – TDTU “Yuz-jag jaroxligi kafedrası” katta o‘qituvchisi, tibbiyot fanlari nomzodi.</p> <p>Hamrayeva R.R. - TDTU “Yuz-jag jaroxligi kafedrası” assistenti, tibbiyot fanlari nomzodi.</p>						

**“Yuz-jag‘ kasaliklar va jaroxatlari” MODULIDAN
SILLABUS**

Modulning to‘liq nomi	Yuz-jag‘ kasaliklar va jaroxatlari		
Fan/modul kodi YJKJ1787	Kredit hajmi: umumiy – 5,0 kredit Shundan: 7 semestr uchun JN – 3 kredit:	Modul o‘tilish davri: 7-8 semestr	ECTS valuye:
Ta‘lim yo‘nalishi	60910100- Stomatologiya (yo‘nalishlar bo‘yicha)	4- bosqich bakalavrlari	
Modulning davomiyligi	15 hafta		
O‘quv soatlari xajmi:	Jami soat:	210	
	Shuningdek:		
	ma‘ruza	15	
	amaliy mashg‘ulot,	45	
	klinik o‘quv amaliyot	45	
	mustaqil ta‘lim	105	
O‘quv modulining statusi	Klinik modullar bloki		
OTM nomi, manzili	Toshkent Davlat Tibbiyot Universiteti		
Kafedra nomi	“Yuz-jag jaroxligi”		
Mazkur kursning o‘qituvchilari haqida ma‘lumot	Ma‘ruzachilarning F.I.Sh. Amaliymashg‘ulot o‘tkazuvchilarning F.I.Sh.	Abdullayev Sh.Yu Maxkamov M.E. Yusupova D.Z. Isomov M.M.	
Mashg‘ulot vaqti va joyi	Yuz-jag jaroxligi kafedrası; 7-son shifoxonasi, KBSMP		
Modulning mazmuni	zamonaviy texnologiyalarni o‘qish jarayoniga jalb qilib, talabani yuz-jag‘ kasalliklari va jarohatlarini davolash asoslari, ya‘ni, asboblar, tikuv materialari, yuz-jag‘ sohasi tuzilishi, ularni kasalliklar va jarohatlar vaktidagi funksiyalarni buzilishi haqidagi nazariy ma‘lumotlarni bilish va ular asosida amaliy ko‘nikmalarni hosil qilish, shu toifa bemorlarga davo rejasini to‘g‘ri tanlash, qo‘llash uchun ko‘rsatmalarni o‘rgata borish va shakllantirishdan iborat.		
Prerekvizitlar	Anatomiya, fiziologiya, biologiya, kimyo fanlari nazariy qismi hisoblanadi.		
Postrekvizitlar	Yuz-jag‘ kasaliklar va jaroxatlari moduli keyinchalik yuz-jag‘ jarroxligi, bolalar jarroxlik stomatologiya, xirurgik stomatologiya modullari uchun nazariy zamin bo‘lib xizmat qiladi.		
Modulning maqsadi	zamonaviy texnologiyalarni o‘qish jarayoniga jalb qilib, talabani yuz-jag‘ kasalliklari va jarohatlarini davolash asoslari, ya‘ni, asboblar, tikuv materialari, yuz-jag‘ sohasi tuzilishi, ularni kasalliklar va jarohatlar vaktidagi funksiyalarni buzilishi haqidagi nazariy ma‘lumotlarni bilish va ular asosida amaliy ko‘nikmalarni hosil qilish, shu toifa bemorlarga davo rejasini to‘g‘ri tanlash, qo‘llash uchun ko‘rsatmalarni o‘rgata borish va shakllantirishdan iborat.		

Modulning vazifalari	<p>talabalarining nazariy ma'lumotidan boshlang'ich amaliy ko'nikmalarni bajarish darajasiga qadamma-qadam o'rgatish; zamonaviy pedagogik texnologiyalarni dars jarayoniga tadbiq etib, talabani klinik fikrlash va bilimni saqlash darajasini oshirish; yuz-jag' kasalliklari va jarohatlari moduli tarixi va uning bo'limlari haqida tushuncha berish;</p> <p>yuz-jag' kasalliklari va jarohatlarida stomatologik asbob-uskunalar, ular bilan ishlash amaliy ko'nikmalarga ega bo'lish;</p> <p>tikuv materialari, ularning turlari, yuz-jag' sohasi jarohatlarida ishlatiladigan moslamalar va ularni ko'rsatmaga binoan qo'llash borasida to'liq tushuncha berish;</p> <p>alveolyar o'siq, pastki va yuqori jag' sinishlarida vaqtinchalik va doimiy immobilizatsiya muolajalarini to'g'ri bajarishni bilish;</p> <p>yuz-jag' kasalliklari va jarohatlarida zamonaviy usullari to'g'risidagi ilmiy adabiyotlardan foydalanishni o'rgatish;</p> <p>talabaning klinik fikrlash qobiliyatini o'stirishga qaratilgan standartga mos amaliy ko'nikmalarni assistent-talaba, talaba-fantom, talaba-volontyor(bemor) uslubida avtomatizm darajasiga yetkazish.</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>Modul bo'yicha talabalar bilimi, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar</p>	<p>Talaba tasavvurga ega bo'lishi kerak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.yuz-jag' sohasi yalig'lanish kasalliklarida qo'llaniladigan asbob va materiallar; 2.yuz-jag' sohasi yalig'lanish kasalliklari kelib chiqish sabablari; 3.yuz-jag' sohasi yalig'lanish kasalliklari diagnostikasi, klinikasi va davolash; 4.yuz-jag' sohasi yallig'lanish kasalliklari haqida tushunchani; 5.yuz-jag' sohasi yallig'lanish kasalliklari tasnifini; 6.yuz-jag' sohasi kasalliklarida jarrohlik amaliyoti o'tkazishda soha xususiyatlari va xavfsizlik qoidalari; <p>yuz-jag' sohasi kasalliklarida jarrohlik amaliyoti o'tkazishda soha xususiyatlari va xavfsizlik qoidalari</p> <p>Talaba bilishi shart:</p> <ul style="list-style-type: none"> - o'quv, ilmiy va ma'lumot adabiyotlari bilan mustaqil ishlash, amaliy ko'nikmalarni mustaqil bajarish, test va vaziyatli masalalarni yechishni; - bor mashina, so'lak tortqich, koagulyator, stomatologik kreslo va operatsiya stoli tuzilishini va ular bilan ishlashni; - yuz-jag' jarrohligida ishlatiladigan (skalpel, gladilka, raspator, farabef ilmog'i, turli qisqichlar, igna tutqichlar) asboblarni tuzilishini, qo'llash uchun ko'rsatmalarni; - yuz-jag' jarrohligida ishlatiladigan antiseptik eritmalar tarkibini, xususiyatlarini, qo'llashga ko'rsatmalarni; - yuz-jag' sohasi yalig'lanish kasalliklarida

	<p>ko'rsatiladigan yordam bosqichlari va tamoyillarini;</p> <ul style="list-style-type: none"> – yuz-jag' sohasini yalig'lanish kasalliklarda tekshirish uchun ishlatadigan asboblarni farqlashni; – jarrohlik muolajasidan avval qo'lga ishlov berish usullarini bilishni va farqlashni; – og'iz bo'shlig'ini tekshirish uchun ishlatadigan asboblardan to'g'ri foydalanishni; – yallig'lanish kasalliklarida ishlatadigan asboblardan to'g'ri foydalanishni <i>bilishi va ulardan foydalana olishi;</i> <p>Talaba bajara olishi lozim: Bemorlar tana xaroratini o'lchashni, arterial qon bosimini o'lchashni, pulsni aniqlashni</p> <p>Talaba quyidagi ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim:</p> <ul style="list-style-type: none"> – fantomlarda operativ davo usullarini o'tkazish; – fantomlarda absessni kesib ochish; – fantomlarda yaraga rezina chiqarg'ich qo'yish <p><i>malakalariga (shu jumladan klinik amaliy ko'nikmalariga) ega bo'lishi kerak.</i></p>
Ta'lim berish usullari	ma'ruza amaliy mashg'ulotlar.
Ta'minot	videofilmlar, multimediyali va o'qituvchi kompyuter dasturlardan, o'qitish metodikasidagi yangi texnologiyalardan, mavzular bo'yicha nazariy bilimlarni so'rashdan foydalaniladi; bakalavrlarning mustaqil ishi, individual va guruhli prezentatsiyalar, uyga berilgan vazifalarni tayyorlash, referatlar yozish, testlar, vaziyatli masalalar va boshqalar.

